

[Ingolf Knudsen]

kelig har et apparat at bruge i forhold til de få embedsmænd, folketingets medlemmer har fået stillet til rådighed, er det område, der hedder nedsættelse af embedsmandsudvalg til at behandle det ene og det andet spørgsmål af vigtighed for regeringen. Hvorledes er folketingets stilling i forhold til disse embedsmandsudvalg? Ja, den er såre beskedent, for vi kan ikke som folketingsmænd henvende os til noget regeringsudvalg, noget embedsmandsudvalg, uden at henvendelsen og svaret går gennem vedkommende minister. Jeg siger ikke, at det ikke skal være sådan, jeg nævner blot, at sådan er det.

Lad mig nævne nogle eksempler inden for undervisningssektoren: læseplansudvalg og det centrale uddannelsesråd. Alle heri får betegnelsen eksperter, alle bliver udpeget af ministeren, og alle vurderinger kommer tilbage til ministeren, inden de lægges på folketingets bord. Hvem indsætter regeringen i disse ekspertudvalg? Vel ofte nogle, som den på forhånd ved ligger på linje med den politik, man selv ønsker at føre, og en gang imellem tager man så et par andre ind, sådan at man over for offentligheden kan gøre gældende, at man har dækket os bredt politisk ind.

En anden ting, der gør, at folketinget næsten ikke kan følge med og få klaring på, om lovene også føres ud i livet på rigtig vis, er den tendens, der er i lovgivningen til at indføre flere og flere bemyndigelseslove. Det vil sige, at man i dette folketingsår, når man vedtager love, som oftest får en bunke paragraffer ind, der giver ministeren bemyndigelse til at administrere inden for de og de rammer. Her må man igen sige, at der bliver i allerhøjeste grad tale om en politisk vurdering, og spørgsmålet er, hvorledes folketinget til stadighed kan følge med i, om lovene nu også bliver administreret sådan, som det var intentionen i dette folketingsår.

Igen et eksempel. Vi har netop i Morgensavisen Jyllands-Posten set, at undervisningsministeren ønsker at støtte såkaldte kollektiver, og det behøver hun ikke at gå i finansudvalget med, for der ligger allerede en bevilling inden for en bestemt beløbsramme. Nu kommer ministeren ind og siger: nu bruger jeg denne bevilling til at støtte noget, som der måske ikke vil være politisk flertal for. Her bliver igen det principielle spørgsmål: hvorledes fastholdes folketingets funkti-

on – og folketingets funktion er den lovgivende funktion – og hvorledes kan folketinget sikre sig, at de love, der er vedtaget her, også bliver udført efter ånd og bogstav?

Et andet eksempel. Vi har i et af udvalgene fra centrum-demokraternes side sat spørgsmålstegn ved, om en af de love, som indeholdt nogle bemyndigelsesparagraffer, ikke var i strid med grundloven. Når vi har et sådant spørgsmål, hvor vender vi os da hen? Vi vender os til ministeren og beder ham om at lade embedsmændene undersøge dette dog alvorlige spørgsmål. Vi får et svar tilbage fra ministeren, og vi føler os stadig usikre. Hvilken mulighed har vi da som folketingsmænd for at undersøge og sikre os, at det svar, vi har fået, er reelt og måske oven i købet godt kunne være genstand for en juridisk vurdering?

Jeg mener, der er meget, der tyder på, at den reelle magt for øjeblikket glider dette folketingsår af hænde, og at den reelle magt glider fra folketinget over i centraladministrationen. Jeg mener, at det er en af årsagerne til, at socialdemokratiet meget fornuftigt altid har ønsket regeringsmagten i dette land, selv i tilfælde, hvor det var mindretalsregering, for i det øjeblik man havde regeringsmagten, sad man på den absolutte magt, man sad på det enorme centraladministrationsapparat, der gjorde, at man kunne få sine intentioner, sin politik igennem, uanset om der i dette folketingsår var politisk opbakning deraf. Det er dygtigt, og det er forståeligt, men vi må som folketingsmænd spørge, om det også er rimeligt, at det er sådan. Vi må stille spørgsmålet op: hvorledes kan folketinget komme tilbage til den funktion, som er folketingets væsentligste, nemlig at styre udviklingen? Her ser jeg kun én mulighed blandt mange, og det er at sikre folketinget en embedsmandsstab, der gør, at folketinget får mulighed for at henvende sig til embedsmænd og få folketingets sager vurderet, såmænd også af folketingets egne embedsfolk. Derfor vil jeg da ønske, at der bl. a. ud af denne debat kunne komme et sådant krav fra folketingets side om igen at få placeret folketinget som den reelle udøver af lovgivningen i dette land, sådan at vi igen kan få placeret folketinget i den situation, at det er det, der har indflydelsen, hvad lovgivningen angår, og sådan at vi kan være sikre på, at der ikke melder sig bare en tvivl hos os om,